

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Vse za maškerado

kupite ugodno pri

C. BUDEFELDTU

Nemec
o nemških težnjah

Francoski publicist Gabriel Perreux je te dni objavil članek, v katerem opisuje glavne momente svojega razgovora s predsednikom Hugenbergove grupe, Quaatzom. Njegove ugotovitve so nenavadno zanimive in značilne za mišljenje današnje skrajne nemške desnice, ki si na vse načine prizadeva, da bi dobila v svoje roke politično vodstvo Nemčije. Iz njih se jasno zrcali, da se tudi poveljna nemška generacija ni čisto nič spremenila, ampak je ostala prav tam, kjer so bili Viljem II. in vsi pred njim vse do samega Bismarcka.

Quaatz je izjavil Perreuxu, da se mora versailleska mirovna pogodba na vsak način razveljaviti. Posebno vzhodne nemške meje so danes docela nemogoče. V tem si je edina vsa Nemčija, brez razlike strank in grup. Sporno je samo vprašanje taktike in eventualnih koncesij, ki bi jih Nemci morali dati za spremenitev pogodbe. Toda to prav za prav ni stvar Nemčije, ampak Francije in Poljske. Poljaki hočejo imeti izhod na morje in Nemci bi morali pristati na to, da se jim dovoli svobodna luka v Gdanskem ali v Gdini in dovozna železnica skozi vzhodno Prusijo.

Na vprašanje, kaj bo Nemčija storila, če se ji zahteva po reviziji poljskih mej ne izpolni, je Quaatz dejal dobesedno: »Nemcem je nemogoče karkoli storiti s silo, saj nimajo orožja: ne topov, ne tankov in ne avijonov, in Berlin je komaj 250 km oddaljen od poljske meje. Nemčija ne more kopirati Japonske; pa če bi jo tudi hotela, bi vendar bil njen položaj docela drugačen. Pozabiti namreč ne smete, da je sedanjí poljski koridor nemška zemlja, četudi so Poljaki prejšnje nemško prebivalstvo nasilno odstranili ali pregnali. Če hoče Evropa ohraniti mir, potem mora revidirati poljske meje. Druge rešitve ni!«

Z ozirom na Alzacijo in Loreno je Quaatz dejal, da je Lorena francoska, Alzacija pa slej ko prej nemška, zato se bo morala tudi tu najti neka rešitev. Najprej je treba seveda priznati, da mora imeti vsak narod, tako seveda tudi nemški, področje, kamor se lahko širi. Tako področje se mora Nemcem dati na vzhodu in v tem slučaju bo tudi vprašanje Alzacije in Lorene lažje rešljivo. Nemci se morajo namreč ozirati na zahod samo dotlej, dokler jim Francozi zapirajo pot na vzhod.

Nemčiji je danes docela onemogočen vsak svoboden in normalen razvoj. Angleži so ji vzeli kolonije, a Francija ji ne dovoli razmaha na vzhod in v srednjo Evropo. Toda ako Nemci ne bodo mogli niti v kolonije niti na vzhod, potem bodo morali na zapad, a tu se bodo zopet spopadli s francoskimi interesi. Francozi bi morali razumeti, da je vsa akcija za priključitev Avstrije samo nujna posledica položaja, v katerem je danes Nemčija. L. 1870. so Francozi še težili na vzhod, a poraz pri Sedan jih je zadržal. In kaj je storil Bismarck? Napotil je Francoze v kolonije, ki so jim prinesle velike koristi. Danes bi Francozi morali isto storiti Nemcem, samo s to razliko, da bi jih usmerili na vzhod.

Če bi se sklenil med Nemčijo in Francijo tak sporazum, potem bi bila revizi-

Boji v Nankingu in Šanghaju

JAPONCI V NANKINGU. BEG PREBIVALSTVA. NOVI FOJI V ŠANGHAJU. AKCIJA AMERIKE IN ANGLIJE. STALIŠČE JAPONCEV.

WASHINGTON, 3. februarja. Po kratkem obstreljevanju so včeraj Japonci izkrcali svoje čete v kitajski prestolnici Nankingu in zasedli neki grič, ki obvladuje Hsjakvan in obalo reke Jangcekianga.

ŠANGHAJ, 3. februarja. Vesti iz Nankinga poročajo, da se kitajska vojska z vso naglico pripravlja na obrambo pred Japonci. Osobje zunanjega ministrstva je že pripravljeno, da bo v primeru potrebe zapustilo mesto in se umaknilo v notranjost države. Kitajsko prebivalstvo beži v strahu na vse strani. Nedavno dograjen nova cesta med Nankingom in Hangčavom je polna beguncev.

ŠANGHAJ, 3. februarja. Včeraj so Japonci pričeli znova divje obstreljevati kitajsko predmestje Čapej. Po bombardiranju je stopila v akcijo pehota. Okrog 2000 japonskih strelcev je napadlo kitajsko obrambno črto, ki je pa ni bilo mogoče predrati.

ŠANGHAJ, 3. februarja. Japonci so danes ob 11.30 z vso silo napadli Vusung, in sicer z morja in s kopnega. Napad je pripravila kanonada, ki si je izbrala za cilj posebno kitajsko utrdbo. Istočasno se blijejo srditi boji za posest središča Šanghaja. V predmestju Čapeju se čujejo le posamezni strelci. Pri včerajšnjih bojih so imeli Kitajci velike izgube.

LONDON, 3. februarja. Iz Šanghaja poročajo, da bo ameriški admiral Taylor, ki je bil odposlan s 15 bojnimi ladjami iz Manille, dospel v Šanghaj jutri, v četrtek.

Čim bo dospel, bo skupno s poveljnikom angleških čet započel akcijo za odstranitev Japoncev iz mednarodne cone in predmestja Čapeja. Admiralova zahteva bo ultimativnega značaja. V primeru, da se Japonci ne bi uklonili, jih bodo Američani in Angleži s silo vrgli iz Šanghaja.

WASHINGTON, 3. februarja. Amerika in Anglija sta poslali japonski vladi nove energične note. Njihova vsebina bo objavljena šele, ko bodo tokijski poslalniki dobili odgovor.

WASHINGTON, 3. februarja. Po poročilih iz Tokia se je japonska vlada bavila včeraj z ameriški in angleškimi predlogi. Zunanji minister Jošizava je dejal novinarjem, da bo Japonska nekatere izmed teh predlogov lahko brez nadaljnjega sprejela, dočim bo morala ostale še temeljito proučiti. Posvetovanja se danes nadaljujejo.

NANKING, 3. februarja. Nad mestom je proglašeno obredno stanje. Ameriški državljani zapuščajo mesto.

ŠANGHAJ, 3. februarja. Iz Tokia poročajo, da je japonska vlada odklonila ameriški in angleški posredovalni predlog, po katerem naj bi se v Šanghaju osnovala nevtralna zona. Po poročilih iz Nankinga pa je bilo tam danes sklenjeno premirje med Japonci in Kitajci. Poveljnik kitajskih čet in vodja japonskih operacij na Jangcekiangu sta se dogovorila, da ne bo nihče, če ne bo napaden, započel bojnih operacij.

Otvoritev
razorožitvene konference

ŠTEVILO DELEGACIJ IN DELEGATOV. GOVOR PREDSEDNIKA HENDERSONA. ODSEKI.

ZENEVA, 3. februarja. Včeraj ob 16.35 je bila tu otvorena svetovna razorožitvena konferenca, kateri prisostvuje 1200 delegatov in 400 novinarjev iz 64. držav, ki štejejo skupno okoli 1700 milijonov prebivalcev. Med delegati je več ministrskih predsednikov, zunanjih ministrov in znanih vojaških dostojanstvenikov.

Prvo sejo je otvoril in vodil bivši angleški zunanji minister Henderson, ki je uvodoma obžaloval tragično okolnost, da se sestaja razorožitvena konferenca prav v trenutku, ko grme na Daljnem vzhodu topovi in pokajo strojnice. Svoj nagovor je Henderson zaključil z besedami:

»Ves svet zahteva razorožitev! Svetu je razorožitev potrebna! V naši moči je, da deljansko vplivamo na razvoj zgodovine. Nad vsemi tehničnimi podatki o efektivnem stanju naših oboroženih sil, številu topov, tonaži vojnih brodovij

stoji blagostanje človeštva, bodočnost naše civilizacije. Narodi pričakujejo, da jih bomo s svojim delom osvobodili nevarnosti, ki jo zanje pomenja oboroževanje.«

Po Hendersonovem govoru je konferenca izvolila švicarskega zveznega predsednika Motto za svojega častnega predsednika, a Henderson je prevzel tudi še predsedstvo poslovnega odbora, v katerem so zastopniki 16. držav. Naposled sta bila izvoljena še odbor za overovljenje pooblastil in odbor za spomenice zasebnih organizacij. Seja se je nato ob 18.20 zaključila.

KATASTROFALEN PÓTRES NA KUBI. NEWYORK, 3. februarja. Silen potres je deloma porušil mesto St. Jago de Cuba. Okoli 2000 ljudi je izgubilo življenje. Davi je bilo čutiti zopet močne potresne sunki.

jemu samo dotlej, dokler je Nemčija razorožena, Francija pa oborožena, a to ne bo trajalo večno.

K tem Quaatzovim besedam dostavlja Perreux: Ono, kar hočemo, ni odgovor na vprašanje, kdo je močnejši, Francija ali Nemčija? Ono, kar hočemo, je nov duh, a ne vračanje k stari politiki, ki daje na račun slabjšega polovico Petru in drugo Pavlu. Ker, kadar dva osvoboditelja nimata ničesar več, kar bi delila, se stepeta med seboj in to je nova vojna.

Novi državni proračun

BEOGRAD, 3. februarja. Finančni minister dr. Gjorgjević je danes dopoldne sprejel v svojem kabinetu novinarje in jim dal prve podatke o novem državnem proračunu.

Proračun, ki bo danes izročen skupščini in senatu, izkazuje 11 milijard in 400 milijonov dinarjev dohodkov in istotoliko izdatkov. Postavke za državno upravo so strogo ločene od postavk za državna podjetja. Račun uprave bo znašal Din 7.550.907.708, državnih podjetij za Din 3.849.092.292.

Ker je lanska proračun znašal Din 13.210.303.954, je letošnji za 1.810.303.954 Din manjši. Znižanje je bilo potrebno zaradi manjše davčne moči in splošnih dohodkov. Neposredni davki bodo letos za 431 milijonov manjši ko lani, posredni za 316 milijonov, državni monopoli bodo dali 101 milijon manj, državna podjetja pa 565 milijonov. Štednja se je izvedla do poslednje skrajnosti.

Vlada bo stavila narodnemu predstavništvu razne predloge za omiljenje davčnih predpisov, a davki, ki bodo ostali, se bodo morali plačevati točno, ker so podlaga vsemu gospodarstvu.

SEJA NARODNE SKUPŠČINE.

BEOGRAD, 3. februarja. Danes ob 10. uri je imela narodna skupščina plenarno sejo. Skupščina je najprej vzela na znanje ostavilo poslanca Leovca, ki obdrži senatorski mandat.

Trgovinski minister dr. Kramer je predložil zakonske osnutke o organizaciji tehničnih srednjih šol, trgovskih akademij, ženskih obrtnih šol itd. Obenem je bil predložen skupščini tudi že novi državni proračun. Prihodnja seja bo jutri dopoldne.

VAŽNA SEJA MINISTRskega SVETA.

BEOGRAD, 3. februarja. Včeraj je bila seja ministrskega sveta, ki je pod predsedstvom g. Petra Živkovića uredil definitivni predlog finančnega zakona in državnega proračuna za l. 1932.-33. Nadalje je odobril predlog zakona o gospodarskem svetu, o začasni oprostitvi gozdnih kazni in škod in zakona o izsekovanju gozdov. Vsi štirje zakoni bodo predloženi najprej kralju, nato pa narodnemu predstavništvu.

Prijava ustanov

Z ozirom na dne 2. XII. 1930 pod št. 24549-30 razglašeno okrožnico banske uprave v Ljubljani se vse one uprave ustanov, ki s to okrožnico zahtevanih prijav še niso predložile, ponovno pozivajo, da se tekom 10 dni zgledajo v mestnem knjigovodstvu na Slomškovem trgu št. 11, kjer dobijo potrebna pojasnila in prijavnice. Zlasti se opozarjajo na to, da župni uradi, ravnateljstva srednjih šol, upraviteljstva osnovnih šol, samostanov, bolnišnic in raznih stanovskih korporacij in zadrug. Strogo nabožnih ustanov ni treba prijaviti. To velja zlasti za cerkvene ustanove, katerih namen obstoji v službi božji in sploh v verskem udejstvovanju v ožjem pomenu besede. Prijava drugih cerkvenih ustanov pa je obvezna. Ustanovnim upravam, ki so svoje prijave že na prvi priziv predložile, ni potrebno ponovno predlaganje. Proti odgovornim činiteljem, ki tudi sedaj ne predložijo zahtevane prijave, bo banska uprava uvedla kazensko postopanje po določilih § 27 zakona o ustanovah.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opol-dne): Zaenkrat nobene bistvene spremembe. — Od Sibirije se bliža Evropi mrzel val.

Jože Knaflič

Včeraj ob 15. uri je na Sladki gori umrl v 83. letu starosti g. Jože Knaflič, oče našega glavnega urednika g. Josipa Fr. Knafliča.

Pokojniki je bil rojen v Šmartnem pri Litiji in je izhajal iz znane usnjarske rodbine Knafličev. Kakor njegovi predniki in bratje, se je tudi on posvetil usnjarsstvu in je kmalu zaslovel kot prvovrsten strokovnjak, tako, da ga je l. 1896. pozvala bolgarska vlada na novoustanovljeno državno usnjarsko šolo v Gabrovem, kjer je deloval pet let kot strokovni učitelj.

Pozneje je bil pokojni Jože Knaflič na vodilnih mestih po raznih tovarnah, večinoma v inozemstvu, po prevratu nekaj časa tudi v tovarni »Petovica« v Ptuj, ter nato v novi tovarni za usnje v Pirotu v Srbiji. Začela leta svojega dolgega in trudapolnega življenja je pa preživel pri svoji hčerki ge. Emiliji Papčevići na Sladki gori, kjer je včeraj za vselej zatisnil svoje trudne oči. Pokojnik je bil vedno vesel človek, poln humorja, prijeten družabnik in ga bodo vsi, ki so ga poznali, ohranili v najlepšem spominu. Pogreb bo jutri, v četrtek ob 10.30 na Sladki gori. Vsem prizadetim naše najgloblje sožalje!

Smrtna kosa.

Pretekli teden so umrli v Mariboru: Jože Pernak, oskrbnik, 57 let; Elizabeta Erjavčnikova, zasebnica 66 let; Ivan Zdolšek, vratar, 46 let; Roza Grašičeva, vdova po železničarju 83 let; Jurij Honka, strojevodja v pokoju 78 let; Anton Barbaš, zasebnik 58 let in Ivan Vezjak, invalid, 57 let.

Od kapi zadet

se je zgrudil včeraj dopoldne, ko je prišel v svojo pisarno na okrajnem sodišču pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, sodnik g. dr. Tavželj. Prenesli so ga na dom, kjer je v zdravniški oskrbi.

Nezgodna na ulici.

Iz Zg. sv. Kungote je prišel včeraj na obisk v mesto 78letni delavec Ivan Germavc. Na Frankopanski ulici pa je uboga starčka doletela huda nezgoda. Na zaledenelem pločniku mu je spodrsnilo, da je padel in si pri tem zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v bolnico.

Na Ruški cesti se je zgrudil danes dopoldne vrtnar Branko Pirc, ki je nenadoma dobil hud živčni napad. Z rešilnim avtom so ga prepeljali na njegov dom v Wildenreinerjevo ulico.

Poroke.

Pretekli teden so se poročili v Mariboru: Maks Glavič, čevljarški mojster, z Marico Cvirnovno, šiviljo; Štefan Presl, uradnik, z Albino Dobajevo, zasebnico; Franc Gselman, mizar, z Genovefo Kvasovo; Anton Potočnik, delavec, z Marijo Brumnovo, delavko; Franc Zartl, sprevodnik, z Barbaro Šoberjevo, šiviljo; Fr. Tomažič, posestniški sin, z Alojzijo Šegovo, hčerko posestnika; Mihael Murko, trgovec, z Erno Brezočnikovo; Franc Juhart, viničar, z Marijo Strohmeierjevo in Alojzij Stermolc, posestnik, z Rozino Prahovo, hčerko posestnika. Bilo srečno!

Predpusni zabavni večer.

Dne 6. t. m. priredi Sokol Maribor I. v telovadnici inž. podof. Šole (v kadetnici) predpusni zabavni večer. Program bo obsegal dve izvirni enodejanki ter več kupletov in plesnih točk. Po programu prosta zabava. Maske nimajo dostopa. Začetek ob 20. uri.

»Današnja fotografija«

je naslov poučnega skioptičnega predavanja, ki ga priredi Zimskosportni odsek SPD v Mariboru v petek 5. t. m. ob 20. uri v Zadrugi banki. Predavatelj gosp. Koranek nam bo pokazal vse moderne pripomočke današnje fotografske tehnike. Vstop je brezplačen!

Gradnja ceste na Kalvarijo.

O gradnji nove ceste na Kalvarijo bo definitivno sklepal šele občinski svet na prihodnji seji 18. t. m., zato se za ta teden nameravana dela še niso pričela. Da se pa nudi brezposelnim kljub temu možnost zaslužka, bodo zaenkrat zaposleni pri urejevanju nekaterih ulic in cest v mestu, posebno na periferiji.

Občinska zadruga urarjev, zlatarjev, pararjev in sorodnih strok v Mariboru je nabrala med svojimi člani v Mariboru za Pomožno akcijo 495 Din.

Danes vsi na umetniško akademijo v korist Pomožni akciji!

Drevi ob 20. uri bo v veliki dvorani pivovarne »Union« dolgo pričakovana umetniška akademija v korist Pomožni akciji. Na njej bo nastopilo 300 pevcev, pevki in godbenikov, tako, da bo to največja glasbena prireditev povojnega Maribora.

Akad. slikar prof. Kos je za to veliko prireditev izdelal lesoreze, ki se bodo prodajali po 10 Din. Nihče naj jih ne odkloni, saj gre za podporo najbednejšim med najbednejšimi!

Koncert bo prenašal tudi ljubljanski radio, da bodo tako mogli slišati naše pevce in godbenike vsi naročniki v domovini in tujini.

Sedežev bo pri večerni blagajni le še prav malo na razpolago, precej pa je še stošišč. Koncert se prične točno ob 20. uri, zato so obiskovalci naprošeni, da zasedejo svoje prostore še pred to uro.

Akademija se bo jutri, v četrtek, ob 16. uri v polnem obsegu ponovila, in sicer po znatno znižanih cenah. Vstopnice se bodo dobile od 14. ure dalje pri dnevni blagajni v dvorani »Union«. Sedeži za jutrišnje prireditev so na razpolago samo še v sprednji polovici.

6. februar

»Pomlad na Jadranu«

9. februar

»Karneval v Nizzi«

Velika

kavarna

6. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

9. februar

Iz profesorske službe.

S kraljevim ukazom je na predlog prosvetnega ministra premeščen profesor realne gimnazije g. Fran Rojšek iz Maribora za profesorja realne gimnazije v Novem mestu.

Službeni list

Dravske banovine objavlja v 8. številki med drugim naredbe o velikosti nagrad dnevniciarjem raznih ministrstev, nadalje objavo o drugem zasedanju banovinskega sveta Dravske banovine, pojasnilo o elastičnih gumah pri motornih vozilih in objavo o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu.

Ljudska univerza v Mariboru.

V petek, dne 5. februarja ob 20.15 govoril bivši poljedelski minister, senator g. dr. Frangež »O socialni in ekonomski krizi na Nemškem«. S to najbolj aktualno gospodarsko temo našega časa zaključimo ciklus, ki nam je dal majhen vpogled v obstoječe težke gospodarske razmere. G. dr. Frangež je izvrstno poučen o nemških razmerah, ker je aktivno sodeloval pri urejevanju naših gospodarskih odnosov z Nemčijo. Obenem slovi kot izbrani predavatelj, in je s sličnim predavanjem dosegel v Zagrebu največji uspeh.

Ljudska univerza v Studencih.

Jutri, v četrtek, dne 4. t. m. ob 19. uri predava sodni svetnik g. dr. Vladimir Travner o »Mariboru pred 400 leti«. Predavanje bo posvečeno štiristoletnici turškega obleganja našega mesta, katerega je tedaj, t. j. l. 1532., hrabro branil Wildenreiner.

Tujci ki jedo naš kruh

(Drastičen primer izpred sodišča.)

K nedavnemu članku »Večernika« o inozemskih nastavlencih po mariborskih tovarnah, nam poročajo, da se v tem pogledu kljub neštetim pritožbam, še prav nič ni spremenilo in čeprav je Inspecija dela o posameznih primerih konkretno informirana po tukajšnji ekspozituri Delavske zbornice, še prav nič ni spremenilo. Imamo celo drastičen primer iz neke tekstilne tvornice, kjer so imeli dolgo let pod krinko »nenadomestljivega strokovnjaka«, nastavljenega tujca — celo kot vratarja. A pozneje so ga prijavi za »fina mehanika«, čeprav je med tem avanziral od vratarja na skladiščnika in se je to nedavno tudi pred sodiščem ugotovilo. Ta inozemec pa je še vedno nameščen kot »nenadomestljiv mehanik«. V isti tovarni je še cela vrsta enako nepotrebnih inozemcev, medtem ko moramo za tisoče naših ljudi prirediti pomožne akcije, da nasitimo brezposelne.

Človek bi mislil, da bodo vsled tega takšni tujci, ki so seve silajno plačani, potem vsaj priznavali to gostoljubnost in če drugega ne se vsaj temu primerno vedli napram našim ljudem, katerim odjedajo kruh. Toda godi se baš nasprotno. Te dni je končala pred višjim deželnim sodiščem v Ljubljani pravda radi žaljenosti iz tekstilne tovarne »Zora« (po leg tovarne Doctor & drug.) ki osvetljuje z uprav bengalično lučjo te razmere. Inozemski nameščenec, poslovodja Herman Paul, doma iz Voralberga, je ozmerjal delavko pri delu v tovarni s psovko »Sie Sau Sie«. Ko se je delavka nato pri

ravnatelju pritožila, je bil radi tega še delovodja užitjen in je tožil delavko, češ da ga je s to pritožbo pri ravnatelju obrekovala, ker on takšnih besed nikdar ne rabi. To je bilo skromni delavki vendarle preveč in je nato tudi ona tožila delovodjo Hermana Paula.

Sodišče je izvedlo natančno in obširno preiskavo in je nato bil meseca novembra p. l. delovodja Herman Paul, pred okrožnim sodiščem v Mariboru obsojen radi žaljenosti časti na 200 Din kazni in plačilo vseh stroškov, delavka pa oproščena, ker se je sodišče prepričalo, da jo je delovodja Herman Paul res zmerjal s psovko »Sie Sau Sie«, »Vi svinja Vi.« Delovodja Herman Paul se je proti temu sodbama pritožil še na Višje deželno sodišče v Ljubljani, ki pa je iz razlogov mariborskega sodišča obe pritožbi zavrnilo in potrdilo sodbo mariborskega okrajnega sodišča.

Podoben pritožbe o postopanju inozemskih voditeljev tekstilnih tovarn se množe, toda naši ljudje imajo v tem oziru težavno stališče, ker se vsak delavec, ki bi moral nastopiti kot priča, boji za svojo službo in na ta način naš človek potem seveda težko prode z dokazi. Upamo pa, da bodo gornji primer preiskale tudi oblasti in končno tudi celo vprašanje inozemcev ter ugotovile, kdo je vreden in potreben, da uživa naše gostoljubje ter veča s tem brezposelnost naših državljanov in socialna bremena naše javnosti, države in občin.

Danes vsi Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 3. februarja. Zaprt.

Četrtek, 4. februarja ob 20 uri »Lutka« ab. B. Zadnjič. Znižane cene.

Otvoritev druge prednjaške šole SKJ. Jutri ob 11. uri dopoldne bo v mali dvorani v drugem nadstropju Narodnega doma slovesna otvoritev druge prednjaške šole Sokola kraljevine Jugoslavije, katero bodo obiskovali člani vseh sokolskih žup v državi. Poleg udeležencev in funkcionarjev bodo prisostvovali otvoritvi tudi zastopniki tukajšnjih oblasti in drugi povabljeni gostje.

Stanovanja za obiskovalce prednjaške šole.

Na poziv tukajšnjega Sokola-matrice je prijavi 150 družin sobe za obiskovalce druge prednjaške šole. Dasi jih društvo rabi le 50. S tem je Maribor pokazal izredno veliko naklonjenost do sokolske ideje, za kar bodi izrečena vsem najiskrenejša zahvala.

Policijska kronika

je danes hvalevredno suha. Zabeležene imajo le dve aretaciji, šest prijav in tri policijska poročila. Aretirana je bila Pavla V. radi vlačugarije in neki Alfonz, ki se ga je preveč nalezel.

Slikarski mojster — vlomilec.

Dolgo ni mogla naša policija pojasniti zadnjih vlomov v skladišče »Kemindustrije« v Einspielerjevi ulici. Policijska agenta, podnadzornika gg. Jože Pavletič in Gašpar Trpin sta vztrajno vršila preiskavo in imela končno popoln uspeh. V neki kavarni sta včeraj aretirala slikarskega mojstra Enesta Lista, stanujočega v Frančiškanski ulici, katerega sta imela na sumu, da je vlomil v omenjeno skladišče. Pri aretirancu sta res tudi našla razne vlomilske ključke. Oddala sta ga v policijski zapor, med tem pa preiskala njegovo stanovanje in našla tam večje količine firmeza, lakov, barv in drugih raznih kemičnih predmetov, katere je spoznal lastnik Kemindustrije g. Golež za svoje blago, ki mu je bilo ukradeno v noči 31. januarja t. l. Aretiran je bil tudi Listov vajenec, ki je takoj priznal, da slika z mojstrom štirikrat vlomila v skladišče Kemindustrije in odnesla razno blago. Golež ceni vrednost pokradenega blaga nad 20.000 Din. Lista so izročili danes sodišču.

Solnce svobode

je zasijalo 30 kaznjencem tukajšnje moške kaznilnice, katerim je ministristvo pravde dovolilo pogojni odpust. Kaznilnica jih je včeraj predala predstojništvu mestne policije, da jih odpravi v pristojne občine in bivališča. Med njimi, ki so po večini mlajši fantje, katere je spravil alkohol in ož za zidovje, je pa tudi 85letni Ahmed Ajdarpaslić, ki je odsedel dolgih 18 let radi nekega roparskega umora v Novem Pazariu.

Divje svinje na Boču

Dva lova in en sam plen.

Poljčane, 2. februarja.

V gozdovih Boča so se že večkrat pojavile divje svinje. Prišle so čisto tudi na njive in napravile ogromno škodo. Lansko leto v tem času so napravili naši lovci nanje velik lov, in ne brez uspeha. Padlo je več zverjadi, tako pri Poljčanah kakor tudi pri Makolah. Od tedaj pa do zadnjih dni smo imeli pred njimi mir.

V teh dneh pa so se črne pošasti zopet pojavile. Zato so mariborski in tukajšnji lovci priredili pretekli četrtek nanje večji lov. Živali so zasledili, oddali nanje več strellov, a so jo le odkurile. V petek so pa šli tja pod Ljubično le naši domači lovci, ki so okrog 14. ure izsledili kapitalnega, okrog 200 kg težkega merjasca. Streljali so nanj Žnidar, Drnovšek in oba Hauptmanna. Vsega skupaj je dobil 14 strellov, a kljub temu ni obležal. Ušel jim je prav v trenutku, ko so mislili, da ga že imajo v rokah.

Iskali so ga do večera, a zaman. Šele v soboto dopoldne so ga našli daleč stran od kraja, kjer so ga obstrelili. Zaradi velike izgube krvi je naposled le omagal in poginil. V nedeljo in v ponedeljek je bil merjasec razstavljen pri Hartnerju, kjer si ga je ogledalo veliko domačinov in tujcev.

Temelji individualne psihologije

Iz predavanja dr. Alfreda Adlerja o njegovi novi znanosti

Psihologija je ena izmed najstarejših znanosti, saj ni nikoli bilo nobene vere in ne filozofije, ki se ne bi bila bavila tudi s vprašanji delovanja in snovanja človeške duše. Podlagi ji je ustvarjalo spoznavanje ljudi, in s tem izkustvom so se že od nekdaj okoriščali vsi veliki pesniki, pisatelji, dramatik in sploh umetniki. Pobudo za znanostveno spoznavanje ljudi pa je dala psihopatologija. V razvoju do danes so važni znanstveniki Francozi Charcot, Bernheim, osnovatelj »nancyške šole« in Janet, stvoritelj moderne psihopatološke teorije. Iz njihovih del je opiral prve pobude znameniti Nemec Sigmund Freud, a eden izmed največjih pristašev njegove psihoanalize je bil dunajski nevrolog, naš predavatelj dr. Alfred Adler, poznejši osnovatelj individualne psihologije.

Dr. Adler pravi, da smo mi vsi v splošnem slabi poznavalci ljudi. Vzrok temu je naša izoliranost, ki še nikoli ni bila tako velika, kakor je prav sedaj. Najbolj nas izolira družina. Ves naš način življenja nam ne dovoljuje intimnejšega kontakta s svojimi bližnjimi, ki bi bil neobhodno potreben za boljše spoznavanje ljudi. Tu je tudi glavni vzrok večine prepirov, nesporazumov in trpljenj. Često se zgodi, da žive ljudje leta in leta skupaj, pa so si vendar tuji in se ne poznajo. Kolikokrat mož ne razume žene, žena moža, starši ne otrok itd. Individualna psihologija je znanstveno spoznavanje ljudi, katero sistematizira nauk o človeškem značaju in njegovem odnosu do sveta, ki ga obkroža. Spoznavanje ljudi intuitivno, vsaj popolno ne, ampak more biti v skrajnih detajlih le znanstveno.

Prvo spoznanje, ki smo ga dobili, pravi dr. Adler, je bilo, da izvirajo najjačje pobude za izgradnjo človeškega duševnega življenja iz najraneše mladosti. Toda to je že staro. Korak naprej smo storili šele tedaj, ko smo te otroške doživljaje in užitke spravili v zvezo s kesnejšimi pojavi duševnega dogaanja. Tako smo prišli do spoznanja, da se posamezne pojave v duševnem življenju ne smejo nikoli presojati kot ločena, samostojna celota, ampak le kot del ene same nedelne enote, ki tvori osebni stil ali značaj posameznika. Človek se v maršičem lahko spremeni, toda temelj, cilj, ritem in dinamika duše se ne spremenijo. Človeško življenje je determinirano s ciljem. »Človeško duševno življenje teži k smotru, in človeka razumeti, se pravi, razumeti in poznati njegov cilj,« pravi dr. Adler dobesedno. Nihče ne more misliti, čuti, hoteli in celo ne sanjati, ne da bi vse to bilo v vzročni zvezi z nekim smotrom. Ideal in cilj vsakega človeka se porodita

že v prvih mesecih njegovega življenja, in sicer pod vplivom doimov, ki mu jih daje zunanji svet. Že tu pokaže, na kaj najbolj reagira. Zato trditev, da se značaj podeduje od staršev, ni samo napačna, ampak tudi škodljiva, ker zavaja vzgojitelja na kriva pota.

V razvoju človeškega značaja najdemo poleg težnje po moči tudi smisel za vzajemnost. Oboje se pojavlja že pri otroku. Proces duševnega življenja pa se prične šele tedaj, ko se pojavi čuvstvo inferiornosti, oni nemir, ki stremi po izenačenju, sigurnosti in priznanju popolne vrednosti, da se more življenje uživati v miru in radosti. Normalno čuvstvo inferiornosti se more v neugodnih socialnih okoliščinah, ali zaradi napačne vzgoje, povečati tudi v abnormalno. Zato je treba ljudi, posebno mladino, prepričevati o njihovi vrednosti, ne manjvrednosti. Vzgoja mora biti sploh objektivna, neutralna, in čuvstva sovraštva in ljubezni morajo biti vedno v ravnotežju. V nasprotnem slučaju postanejo otroci nesposobni za življenje, ker jim manjka objektivno presojanje. Prestrogo vzgojeni otroci se boje življenja, in nimajo poguma, prebago vzgojeni pa so nerealni fantasti brez smisla za stvarnost. Po individualni psihologiji je prevelika, bolna težnja po uveljavljanju in oblasti viden izraz potencirane inferiornosti.

Človeka si samega zase izven družbe ne morem zamisliti. Od začetka do konca življenja je vsakdo odvisen od svojih bližnjih. Izpolnjevanja poklicnih in družabnih dolžnosti so življenjske naloge, katerih se nihče ne more osvoboditi. »Čuvstvo vzajemnosti je ključ do razumevanja ljudi,« pravi dr. Adler. Mi vsi delimo ljudi na dobre in zle ter jih delamo odgovorne za njihova dobra in slaba dela. A kaj je prav za prav to dobro in zlo v človeku? Tu ni morda odločilna dobra ali zla volja ali trenutna hotena odločitev, odločilen je način življenja, ki dela voljo dobro ali zlo. To ustvarjanje voje, dajanje smisla življenja, pa je le deloma v naših rokah.

Človek bodočnosti, cilj moderne vzgoje, mora biti »svoboden človek«, ki bo v nasprotju s staro, po konvencionalnosti vezano generacijo, obrnjeno bolj navznoter kakor navzven. Hočemo človeka, ki bo živel z dušo in telesom in ne bo delil drugega od drugega. Veliko edinstvo med telesom in dušo, med človekom in družbo, ter vsem vesoljstvom naj bo temelj zdravjšemu in srečnejšemu življenju.

Darujte za pomožno akcijo!

Življenje Srbov v osemnajstem stoletju

Iz ZANIMIVEGA PREDAVANJA PISATELJA VELJKA PETROVIČA V BEOGRADU.

Na povabilo Hrvatskega kluba v Beogradu je te dni predaval znani srbski pisatelj Veljko Petrovič o življenju Srbov v osemnajstem stoletju. Ker bodo njegova izvajanja zanimala tudi naše čitatelje, navajamo nekaj najznačilnejših njegovih misli.

Glavno pažnjo je predavatelj posvetil Srbom v Vojvodini in Sremu, ker se je prav tam razvilo najvažnejše srbsko kulturno, socialno in gospodarsko življenje, ki je šele omogočilo razvoj srbske znanosti, književnosti ter likovne umetnosti. Uvodoma je opisal razmere na pannonski ravnini pred osemnajstim stoletjem in ugotovil, da so Srbi tudi že davno prej tam stanovali. Prišli so tjakaj v raznih dobah po razpustu srbskega carstva, da se rešijo turškega preganjanja. Plemiške rodbine so se naselile v Vojvodini z vsem svojim spremstvom in zavzele visoka mesta. Tako so iz družine Tekeljcev prišli številni poveljniki Komorana; rodbina Bakić je dala ugledne vojskovođe, in Beluš, brat srbske princeze Jelene je bil celo madžarski palatin.

Iz te dobe je še precej dobro ohranjenih starih stavb in slik, ki dokazujejo, kako so ti srbski velikaši in njihovi umetniki ostali zvesti bizantinskemu stilu in se niso niti najmanj prilagodili novim razmeram, v katerih so živeli. Toda sko-

raj vse te rodbine so prav naglo izginile. Nekatere so prestopile v katoliško vero in so se pomadžarile, druge pa so izumrle.

Pozneje, ko so Turki zavzeli del Ogrske, je prišlo z njimi tudi precej Srbov. Še danes se da po starih listinah ugotoviti, da so v obmejnih četah, tako turških kakor protiturških, bili srbski častniki in vojniki. Pravo veliko naseljevanje Srbov v teh krajih pa se je pričelo za časa patriarha Arsena Crnojevića. Toda za časa avstrijske okupacije Beograda in dela severne Srbije so se morali večinoma zopet umakniti preko Donave in Save, ostali so le oni, ki so bili na njihovi strani. Po zopetnem odhodu Avstrijcev iz Beograda pa so jim sledili spet novi begunci. Razmere so se tedaj stalno in naglo spreminjale.

Čas največjega razvoja, prave srbske renesanse v Vojvodini in v Sremu je pa napočil z začetkom osemnajstega stoletja. To stoletje, o katerem se danes zelo malo ve, je položilo glavne temelje vsemu preporodu. Številni Srbi so zavzeli visoke položaje v Avstriji in v Rusiji, a v Vojvodini sami je naglo naraščalo blagostanje, ki je ustvarilo mnoge premožne magnate. V zvezi s tem so prvi početki nove srbske znanosti in umetnosti. V tej dobi so bili zgrajeni skoraj vsi

Sokolstvo

Sokolsko društvo Maribor - matica

bo imelo jutri 4. t. m. ob 20. uri v društveni sobi redno odborovo sejo. Pridite vsi in točno! Zdravo! Starosta.

Seja prednjačkega zbora

Sokola-matice v Mariboru bo danes ob 20. uri v društveni sobi. Prinesite s seboj januarsko statistiko.

Sokol Maribor I. na Pragerskem.

V nedeljo, 7. t. m. popoldne bo gostoval na Pragerskem dramski odsek Sokola Maribor I. Na odru tamkajšnje šole bo nastopil z raznimi predpustni dobi primernimi šaloigrami. Na to prireditvev opozarjamo že danes!

Lepo slavje limbuškega Sokola.

Le nekaj mesecev je minilo, odkar je v Limbušu razprl Sokol svoja krila, prežl s svojimi idejami kmetske fante ter jih navdušil in pripravil k resnem delu. Toda že kmalu je izgubil vzornega člana, starosta br. Robiča, in žalost je legla v duše. Kljub temu so voditelji in člani vztrajali pri delu, in v soboto se je prvič dvignil zastor odra njihovega novo ustanovljenega dramskega odseka. Novi oder stoji v šoli in je delo in trud limbuških Sokolov. Pred predstavo je spregovoril podstarosta br. Godec. Orisal je v jedrnatih besedah namen in delo Sokola, drugi govornik br. Podgornik, društveni prosvetar, pa je predložil težave, ki jih je imelo društvo pri ustanovitvi lastnega dramskega odseka in nabavi odra. Naposled je razložil še vsebino Remčeve igre »Užitkarji«, ki se je nato vprizorila. Igro je jako spretno zrežiral br. Škilan, ki pa ni imel lahkega dela, kajti pomisliti moramo, da so nastopili večinoma kmetski fantje in dekleta, ki še sploh niso bili na odru. Igra je kljub temu izvrstno uspela, in tudi gledalci so se tako vživeli vanjo, da smo videli marsikatero solzno oko.

Po igri je bila zaobljuba članstva, in sicer v roke br. podstaroste Godca.

Tako je v bratski slogi in narodnem navdušenju minil ta lepi večer limbuških Sokolov.

Sokolsko društvo Oplotnica

uprizori na pustno nedeljo, ob 15. popoldne na svojem gledališkem odru v Sokolskem domu zabavno veseligoj v treh dejanjih »Trije vaški svetniki«. Vabimo prijatelje od blizu in daleč, da nas posetijo v obilnem številu. Zdravo!

Sokol Maribor II. Pobrežje

je imel 10. t. m. svoj občni zbor v nabito polni dvorani brata Renčija, — dokaz, kako trdna tla si je pridobilo sokolstvo že tudi na Pobrežju.

Občni zbor je otvoril starosta brat Mat. Volk, izrazil veselje na tako lepi udeležbi in pozdravil posebej tudi odpotnike društev Matica, Maribor I. in Krčevine.

Iz tajnikovega poročila posnemamo, da šteje društvo danes 180 članov, 26 članic, 36 moškega in 16 ženskega naraščaja ter 140 dece. Vsi oddelki so vse leto marljivo vadili, poleti na letnem telovadišču, v zimskem času pa v novi dvorani br. Renčija. Da svoj uspeh pokažejo tudi na zunaj, so razen letnega nastopa priredili 2 lepo uspele akademiji. Razen tega so se udeležili župnega in okrožnega nastopa ter tekem na Pragerskem in na Teznu. Največ pozornosti je društvo v pretečnem letu posvetilo ureditvi letnega telovadišča in nabavi najpotrebnejšega orodja.

Brat prosvetar Klemenčič je poročal o prosvetnem delu v društvu. Članstvu se je nudila prilika, da je poslušalo obligatna predavanja o sokolski ideji, zgodovini in organizaciji. Posebno marljivo pa je deloval dramski odsek pod režijo sestre Klemenčičeve. Občinstvo kaže veliko zanimanje za te prireditve, ker so vsi prostori vsakikrat večinoma razprodani. Brat načelnik Lorbek in sestra načelnica Neli Primc sta poročala o težkočah, ki sta jih imela, dokler društvo ni razpolagalo s svojim orodjem in letnim telovadiščem. Predložila sta poslušalcem, kako se je vsa telovadba med letom razvijala in kakšne uspehe sta dosegla. Splošno priznanje jima bodi plačilo za njuno veliko požrtvovalnost. Blagajnik brat Milan Renčelj je poročal, da je imelo društvo v preteklem letu nad 40.000 Din dohodkov in skoraj isto toliko stroškov. Društveno premoženje v naravi znaša nad 70.000 Din, ki pa je obremenjeno z 35.000 Din dolga.

Novi odbor je sestavljen takole: starosta br. M. Volk, podstarosta Anton Požar, načelnik Albin Ban, načelnica Neli Primc, namestnika Ivan Gerželj in Vera Klemenčič, prosvetar Jos. Klemenčič, tajnik Danilo Wesiak, blagajnik Maks Kašman in več odbornikov. — Društvo bo imelo v prihodnjem letu še izpopolniti letno telovadišče, pripraviti za vsesokolski izlet v Prago, proslaviti Tirševo leto in mnogo drugega posla. Želimo novemu odboru, da se tega dela loti z verno in uspehom. Zdravo!

Sport

K težkoatletskemu nastopu Maratona.

Poročilo v ponedeljskem »Večerniku« o težkoatletski prireditvi tukajšnjega SSK Maratona popravljamo v toliko, da mi Božičević (Croatia) v 15. minuti položil Fišerja (Maraton), ampak da je borba ostala po 20 minutah neodločena.

vijala srbsko umetnost, kar dokazujejo posebno lepo nekateri sremski samostani. Na eni strani so tedanji umetniki hoteli ostati zvesti iz starega kraja prirešeni tradiciji, na drugi pa so se oklepali že novih pobud. Gornji del ikon iz tega časa je še bizantinski, spodnji pa je do cela nov. To je barok z vsemi svojimi razkošnimi oblikami in barvami, ki do cela ustreza temperamentu naroda, ki se pričinja materialno, socialno in kulturno bujno razvijati.

Književnost, ki se je razvila v istem smislu, je danes manj znana, ker je pisana v ljudstvu nerazumljivem jeziku. Toda napočil bo čas, ko bo tudi javnost spoznala, da je ta književnost ustvarila dela trajne vrednosti. Zanimivo je že to, da je mogel Zaharija Orfelin, ki je prišel iz turškega suzeštva, napisati tri velike knjige o Petru Velikem. Za ono dobo je bilo to ogromno delo, ki se more meriti z vsemi ruskimi zgodovinskimi spisi, dasi so imeli Rusi tedaj visoko razvito znanost in carsko akademijo znanosti. Poslednji pisatelj te slovenske literature je bil Luktijan Mušicki, velik pesnik, katerega pesmi daleč prekašajo vrednost mnogih srbskih pesnikov devetnajstega stoletja. Kakšno je bilo slovansko čuvstvo teh ljudi, pa dokazuje najlepše to, da je zgodovinar Rajić napisal prvo veliko zgodovino Južnih Slovanov: Srbov, Hrvatov in Bolgarov.

Izvajanja pisatelja Petroviča so vzbudila pri poslušalcih veliko zanimanje.

tamkajšnji samostani, zacvetela je takozvana slovensosrbska literatura, katero je Vuk Karadžić kot agresiven reformator vedno zasmehoval. Toda prav ta literatura je rodila dela večje vrednosti kakor vse devetnajsto stoletje. Devetnajsto stoletje je doba narodnega, demokratskega preporoda literature iz nižjih ljudskih slojev, dočim je osemnajsto bilo stoletje aristokracije in bogate gospode, ki je ustvarjala literaturo v ljudstvu nerazumljivem jeziku. Toda ta dela so umetnine, stilsko dovršene in globoko filozofske prežete.

Kot tipičen primer, kako naglo se je tedaj vse razvijalo, je navedel predavatelj l. 1827. Tedaj je Avstrija evakuirala Beograd in obenem z njeno vojsko so ga zapustile tudi mnoge srbske družine, ki so se pozneje naselile pri Petrovaradinu, na takozvanem »Varadinskem šancu«, ki ni bil nič drugega nego palisada petrovaradinske trdnjave na nasprotnem bregu Donave. In že 13. let pozneje se je tam razvilo mesto Nova Planta (Novi Sad), ki je tedaj dobilo privilegije svobodnega kraljevskega mesta. To dokazuje, da je iz te pustinje že v 13. letih nastalo mesto. Med ostalimi meščani Novega Sada je bil neki Obrad, trgovec iz Jagodine, ki je dobavljal avstrijski vojski živila, tako bogat, da je popotoma sam prenovil dva stara samostana z vsemi arhitektonskimi, rezbarskimi in slikarskimi detajli ter zgradil v Novem Sadu Svetovspensko cerkev, ki stoji še dandanes.

Zelo zanimivo se je v tem času raz-

Šahovska zmaga Maribora

V MOČNI IGRI JE MARIBORSKI ŠAHOVSKI KLUB PREMAGAL ŠTAJERSKEGA PRVAKA HAKOHA.

Prva letošnja šahovska prireditelja v Mariboru je uspela zelo dobro. Sicer so vsi prerokovali zmago Mariboru, a da bo tako sijajna, tega nihče ni pričakoval. V nedeljo ob 10. uri dopoldne so se zbrali v kavarni »Jadran« ljubitelji kraljevske igre. Vse navzoče, posebno dobrodošle goste iz Gradca in g. polkovnika Putnikovića, je pozdravil vodja prireditelje, g. prof. Fava. Takoj nato se je pričela borba.

Prvo mizo sta zasedla naš mladi mojster Pirc, njemu naproti pa ogrski mojster Lilienthal, ki je nastopil za graške barve. Seveda se je glavno zanimanje občinstva osredotočilo na nju dva. In nista razočarala. Igrala sta silno previdno, toda ostro; vsak je hotel zmagati. Pirc je otvoril kot beli z indijsko igro,

a menda je bil preveč utrujen, ker ni izkoristil prednosti, ki jih je že imel. Tako se je zavlačevala igra v remis, ki ga je Pirc v 32. potezi ponudil in Lilienthal sprejel. Igro bomo prihodnjič prinesli v celoti.

Pri drugi mizi sta igrala Poljanec in O. Rosenrauch. Igra ni bila preveč zanimiva, odločitev se je vlekla tja do 48. poteze, ko je Poljanec že popustil in je vzdržljivi Rosenrauch končno le našel pri merno potezo in tako napovedal mat.

Pri tretji mizi sta bila Kramer in Reichman zelo kratka. Reichman je napravil že v začetku nekaj težkih napak in ni bilo Kramerju težko premagati ga že v 18. potezah.

Stupan in Weiss sta igrala zelo ostro, vendar je Stupan zmagal v 38. potezah, ta-

ko kot je Ostanek premagal Josipa Rosenraucha v 40. potezah.

Poleg partije Pirc-Lilienthal je bila partija Konič-Weiss S. zelo interesantna, polna fines in skritih napadov. Konič je popolnoma blokiral nasprotnika, da se je moral po 23. potezi vdati.

Na poslednji mizi sta igrala Mešiček in Birmann. V začetku je bil Mešiček zelo dober, toda očitno je podcenjeval nasprotnika, ki ga je presenetil in na koncu tudi premagal.

Tako se je popoldne končala tekma z rezultatom 4½:2½, torej z zelo prepričevalno zmago.

Maribor je v nedeljo dokazal, kako se pri nas goji šah in je svoj sloves pri nas in v tujini znova utrdil.

Hrabra prodajalka.

Prodajalka Ana Vitte, nameščena v neki mali berlinski specerijski trgovini, je nekega večera pretekli teden opazila dva sumljiva moška, kako sta oprezala okrog lokala. Postala je pozorna, a se ni prav nič prestrašila. Pripravila je samokres in ga skrila pod pultom. Stori je prav, kajti kmalu nato sta neznanca planila v trgovino in zahtevala, da jima izroči denar, sicer jo ubijeta. Namesto po denarju pa je Vittejeva segla po samokresu in ga namerila na bandita in ju tako zadržala toliko časa, da so prišli na pomoč ljudje, oba zvezali in ju izročili policiji. O hrabri Ani pišejo sedaj vsi berlinski listi.

Velika slia.

V drogerijo pride mož: »Želel bi kakega praška zoper mrčes.«

»Prosimo... za koliko pa želite?«

»No, takole za kakih desetstisoč stenic.«

Curren Bell:

36

Lowoodska sirota

Nekdo se je zunaj na hodniku zasmeljal, rahlo, pri-
jušeno, demonsko; ker je bilo zgledje moje postelje
blizu vrat, sem prvotno mislila, da se smeje tik moje
blazine. Planila sem pokoncu, se ozrla, a videti nisem
mogla ničesar. Še sem strmela v noč, ko je vnovič za-
zvenel nenaravni glas, a zdaj sem se uverila, da je pri-
hajal od zunaj. Hitro skočim iz postelje, zapahnem vrata
in spet zakričim: »Kdo je?«

Zunaj nekdo zagrga, zastoka. Kmalu nato čujem,
kako koraki odhajajo proti stopnicam v tretje nad-
stropje. Nedavno so napravili nova vrata, ki so zapirala
dohod v tisti del hiše. Ta vrata se zdajci odpro in
zapro, potem pa vse utihne.

»Ali je to bila Grace Poole? Ali je od hudiča obse-
dena?« sem si mislila. Ni mi bilo moči strpeti v po-
steli, morala sem se zateči k gospe Fairfax. Hitro oble-
čem krilo in si ovijem šal. Odpahnem in odprem vrata
z drgetajočo roko. Na hodniku brli sveča. To me izne-
nadi. Še bolj pa me preseneti, ko opazim, da je zrak
nekam meglen in da diši po dimu. Pogledam ne desno
in levo, da bi ugotovila, odkod prihaja dim. Nekaj za-
škriplje — vrata sobe Mr. Rochesterja so na stežaj od-
prta in iz te sobe se vali dim.

Nisem več mislila na gospo Fairfax, nisem več mi-
slila na Grace Poole in na zlovesni smeh. V enem sa-
mem hipu sem bila v sobi. Ognjeni jeziki so sukli ali
okoli postelje; zastori so bili v plamenu. Sredi žara in
čada je ležal Mr. Rochester v globokem snu in se ni
ganil.

»Vstanite! Vstanite!« sem zakričala. Stresla sem
ga, pa je le nekaj zamrmral in se okrenil. Dim ga je bil
omamil. Niti trenutka nisem smela zamuditi. Že so tlele
ruhe. Planila sem k medenici in k vrču. Na srečo je
bila prva velika, drugi pa globok in oba sta bila polna
vode. Zagrabila sem ju, preplavila sem posteljo in spai-
ca v njej; potem sem pohitela v svojo sobo, prinesla še
svoj vrč, polila ležišče iznova in z božjo pomočjo po-
gasila plamen, ki ga je požiral.

Trušč in voda sta zdramila Mr. Rochesterja. Dasi je
bilo temno, sem vedela, da bedi; saj je hudo preklinjal,
ker je ležal v luži.

»Ali je povodenj, ka-li?« je kričnil.

»Ne, gospod,« sem odgovorila, »ampak v Vaši sobi
je izbruhnil požar. Dajte, vstanite, sedaj je že vse po-
gašeno. Grem po svečo.«

»V imenu vsevoljnega krščanstva — ali je
to Jana Eyre?« se je začudil: »Kaj ste spet napravili
z mano, večča, čarovnica? Kdo je še tu razen Vas?«
Ali ste se zarotili, da me utopite?«

»Po svečo stopim, gospod, in za Boga, vstanite!
Nekdo Vam je hotel nekaj prizadejati. Ne morete dovolj
hitro poizvedeti, kdo je bil in kaj je nameraval.«

»Tako — sedaj sem že vstal. Toda če prinesete
svečo takoj, bo na Vašo odgovornost. Počakajte dve
minuti, da oblečem suho obleko, če je sploh še kaj su-
hega tu — da, tu je moja nočna halja, zdaj pa stecite!«

Odhitela sem in prinesla svečo, ki je še vedno
brlela na hodniku. Vzel mi jo je iz roke, jo dvignil in
pogledal posteljo, ki je bila vsa črna in osmojena; ruhe
so bile premočene, preproga pred posteljo je plavala v
vodi.

»Kaj pomeni vse to?« je vprašal. »Kdo je to sto-
ril?«

Povedala sem mu na kratko, kaj se je pripetilo.
Omenila sem čudno rezanje na hodniku, stopinje, ki so
se izgubile v smeri stopnišča v tretje nadstropje, čad,
smodež, ki me je privedel k njemu v sobo, opisala sem
mu prizor v sobi in kako sem ga polila z vodo, ki mi
je bila pri roki.

Zelo resno me je poslušal. Bil je videti bolj za-
skrbjen kot začuden in ni takoj izpregovoril, ko sem
nehala pripovedovati.

»Ali naj pokličem gospo Fairfax?« sem vprašala.

»Gospo Fairfax? Ne. Čemu za vruga bi jo klicali?«
Kaj bi mi mogla pomoči? Pustite jo, naj spi, in ne mo-
timo je!«

»Vsaj Leo pokličem ali pa Ivana in njegovo ženo?«

»Nikakor ne. Le mirujte! Ali imate šal? Če Vam
je hladno, vzemite tisti plašč! Ogrnite se z njim in se-
dite v naslanjač. Tako, in sedaj Vas pokrijem. Dvigni-
te noge na stol, da se Vam ne zmočijo. Za par minut
Vas moram zapustiti in svečo vzamem s seboj. Osta-
nite, kjer ste, dokler se ne vrnem. Bodite tihi kot miš!
Moram v tretje nadstropje. Ne genite se, veste, ne kli-
čite nikogar!«

In tako je odšel. Gledala sem, kako se luč oddalju-
je. Prav rahlo je šel preko hodnika, odprl vrata na

stopnišče s kar najmanjšim šumom, jih zaprl za sabo in
tedaj je izginil zadnji pramen luči. Ostala sem v črni
temi. Prisluskala sem, ali bi slišala kak šumot, a nisem
čula ničesar. Zdelo se mi je, da se je strašno goldo mu-
dil. Trudna sem že bila, zeblo me je navzlic plašču. Tu-
di nisem vedela, čemu bi ga še čakala, ko pa nisem
smela zbuditi nikogar v hiši. Baš sem se odločila, da
prekršim gospodarjev ukaz in izzovem njegovo nevo-
ljo, ko se na steni hodnika pojavi slab žar sveče in začu-
jem na rogoznici njegove korake. »Upam«, sem si mislila,
»da je to Mr. Rochester in ne kdo hujši od njega.«

Ves bled je vstopil in zelo mračen.

»Vse sem dognal,« je rekel in postavil svečo na
umivalnik. »Tako je, kot sem si mislil.«

»Kako, gospod?«

Ni odgovoril. Stal je mirno s prekrižanimi rokama
in zrl v tla. Čez nekaj minut me je vprašal s čudnim
glasom:

»Pozabil sem Vas pobarati, ali ste kaj opazili, ko
ste odprli vrata svoje sobe.«

»Ne, gospod, le svečo na tleh.«

»Toda slišali ste nenavadni smeh? Ta smeh ste že
prej čuli, bi dejal, ali vsaj nekaj smehu podobnega?«

»Da, gospod. V gradu šiva neka žena, ki ji pravijo
Grace Poole, ta se tako krohoče. Čudna žena je to.«

»Prav res, Grace Poole — uganile ste. Kakor pra-
vite, ta žena je čudna, zelo čudna. No, vsekakor si stvar
premislim. Sicer pa mi je zelo dovolji, da ste Vi edini,
ki pozna vse podrobnosti nocojšnjega dogodka. Vi niste
blebetulja, Vi ne boste stvari razbodbali. To pa bom
sam spravil v red — pokazal je posteljo — in zdaj
se vrnite v sobo. Prav dobro bom spal na zofi v knjiž-
nici. Saj je že skoro četrta. V dveh urah bo družina
že pokoncu.«

»Lahko noč torej, gospod,« sem rekla.

»Kaj?« je vzkliknil presenečen, dasi me je prav-
kar sam odpravljaj. »Ali že greste? In na kak način?«

»Saj ste rekli, naj odidem.«

»A ne brez slovesa, ne tako naglo, ne tako hladno,
ne da bi se Vam bil prej zahvalil. Lejte! Življenje ste
mi rešili! Otel ste me strašne in mučne smrti! In
zdaj odhajate, kakor da sva si povsem tuja. Vsaj roko
mi podajte!«

Ponudil mi je roko, podala sem mu svojo, ki jo je
stisnil najprej z eno roko, potem z obema rokama.

(Nadaljevanje sledi.)



Na Sladki gori je umrl na Svečnico ob 15. uri
previden s tolažili sv. vere v 83. letu svoje starosti gospod

Jože Knaflič

Pogreb dragega pokojnika bo jutri dne 4. februarja
ob pol 11. uri na slakovorskem pokopališču.

Prosimo tihega sožalja.

Zalujoči ostali.

Namesto posebnega obvestila.

Sotira

najpreglednejša kartoteka
Soklič, Mribora Tel. 2510



zastopniki se sprejmejo

Kovčke,
aktovke, ročne torbice, nahrbtnike, ga-
maše itd. po najnižjih cenah priporoča
I. Kravos, Aleksandrova 13. 15

Lepo solnčno še novo stanovanje
2 sobi in kuhinja, takoj poceni oddam.
Počasnica v gostilni Sande, Sv. Peter
pri Mariboru. 388

Gospoda
sprejemem na stanovanje in hrano.
Magdalenska 55. 379

Dobro ohranjena jedilnica
in drugo pohištvo ugodno na prodaj.
Poizvedbe v upravi lista. 374

Gambrinova dvorana.
Prvovrstna domača hrana, kosilo in
večerja Din 12.50. 301

**Šivalne stroje, gramofone, otroške vo-
zičke kolesa**
popravlja Justin Gustinčič, mehanična
delavnica, Maribor. Tattenbachova ul.
št. 14. 12

Spalnice,
politrane, najnovejši vzorci tudi iz
mekkega lesa ter kuhinje prodam po
najnižjih cenah. Mizarstvo Kompara.
Aleksandrova 48. 248

Lokal,
pritlični, za pisarno ali obrt tik kolo-
dvora oddam. Aleksandrova 48. 353

Sobo in črkoslikanje,
vedno najnovejši vzorci na razpolago,
izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo
Ambrožič, Grajska ulica 3, za kavarno
»Astorla«. 3

Opremljeno sobo
z vso oskrbo in separiranim vhodom
oddam. Taborska 11 I. 385

Majhen lokal
v Gosposki ulici proti majhni odkupni-
ni takoj oddam. Naslov v upravi lista.
384

Hišnika z ženo
sprejemem marca. Prednost ima upoko-
jenec. Naslov v upravi »Večernika«. 381

Opremljene sobe
oddam za nizko ceno. Radvanjska 48.
380